

UNHA AVALIACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL REALMENTE IMPACTANTE

Por SANTIAGO ORTIZ

O Estudo do Impacto Ambiental do parque eólico da Capelada ten numerosos erros, nomenclatura obsoleta e o que é o máis grave non aparecen as especies botánicas máis relevantes da Serra.

Un dos lugares do litoral galego escollidos polas empresas adxudicatarias para a ubicación de parques eólicos promovidos polo Goberno galego foi a Serra da Capelada, no NE da provincia da Coruña.

Como é preceptivo, a realización deste tipo de obras requiren un informe previo sobre o impacto ambiental que poden causar no entorno no que van ser instaladas. No caso concreto dos parques eólicos situados na área de Vixia Herbeira, na Serra da Capelada, a "Evaluación de Impacto Ambiental del Parque Eólico Sierra de la Capelada" foi redixido polo profesor F. Macías Vázquez, por C. Nieto Olaño e J. Luis Otero Pérez, o primeiro deles catedrático da Facultade de Bioloxía da Universidade de Santiago. Neste artigo unicamente comentaremos os aspectos botánicos deste informe os cauais penso que non deben ficar desapercibidos para os lectores en xeral e, en particular, para aquelas persoas relacionadas dunha ou doutra maneira coa Facultade de Bioloxía. Moitos estuvemos tentados en diversas ocasións de incidir en asuntos como os que a continuación tratamos; pode ser esta unha boa oportunidade.

Unha primeira valoración global da parte botánica da devandita avaliación de impacto nos permite concluir, con grandes posibilidades de acerto, que na mesma se utiliza unha información de hai uns 30 anos (moi probablemente a "Vegetación de Galicia" de Bellot, de 1968), cunha nomenclatura, amais de obsoleta, cunha cantidade de erros de transcripción que fai dificilmente creíble que algo así poidera ser redixido por profesionais da

Universidade. Por outra banda, na parte dedicada á descripción das comunidades vexetais dan-se listas de especies nas que aparecen cousas tan sorprendentes como -para amostra un botón- que a mala herba de cultivo *Stellaria media* L. esté incluída no listado de plantas que forman parte das matagueiras. En ningún lugar se citan comunidades vexetais que como a *Gentiano-Ericetum mackaiana*, *Sagino-Plantagineum radicatae*, *Cheilanthes-Asplenium corunnense* ou *Ulici-Cytisetum ingramii* presentan unha distribución moi restrinxida sendo incluso algunha practicamente endémica da zona e, por tanto, de enorme valor biolóxico.

Sen embargo, e sen tirarlle importancia ao anterior, o máis relevante do informe desde o punto de vista do ecoloxismo estriba en que, sendo A Serra da Capelada unha

das áreas de Galicia de maior interese botánico -como todos os botánicos saben- por habitar alí especies verdadeiramente únicas, cando no informe se cita a flora máis relevante e se evalúa a zona desde ese punto de vista, non se cita ningunha delas (agás *Erica mackaiana*) dando a impresión a calquera que o lea de que dito territorio non presenta o máis mínimo interese desde o punto de vista biolóxico. Descoñecemento ou omisión? calquera das dúas cousas é grave. E especialmente grave que persoas que habitualmente fan avaliacións de impacto ambiental descoñezan que *Centaurea borjae* Valdés-Bermejo & Rivas-Goday é, xunto con *Omphalodes littoralis* Lehm. subsp. *gallaecica* Laínz, a única planta galega protexida a nivel estatal polo Real Decreto 439/1990 (BOE 83, 5 de Abril) e incluída no listado da Unión Internacional para a Conservación da Natureza, e que a súa área de distribución mundial esta restrinxida á Serra da Capelada e Cabo Prior. A lista de descoñecementos (omi-

sións?) é longa: *Sagina merinoi* Pau ex Merino, endemismo serpentín-fito exclusivo de Galicia practicamente restrinxido ás serpentinas de Melide e A Capelada, *Rumex scutatus* L. subsp. *gallaecicus* Lago, endemismo exclusivo da Capelada, *Cytisus ingramii* Blakelock (*Cytisus commutatus* (Willk.) Briq. subsp. *merinoi* Laínz), un precioso endemismo exclusivo do Norte de Galicia, *Hymenophyllum wilsonii* Hook., única localidade peninsular deste fento cuxas poboacións mais próximas esta na Bretaña, *Culcita macrocarpa* C. Presl, un fento relicto que acada os 4 m de altura do cal a poboación ali localizada é moi posiblemente a maior do Continente, *Plantago serpentina* (All.) Arcangeli, unha das escasas localidades ibéricas, *Gentiana verna* L. subsp. *verna*, *Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank & C. F. P. Mart., *Thymus longicaulis* C. Presl, *Scilla merinoi* S. Ortiz, Rodr. Oubiña & Izco, *Linaria aguillonensis* García Martínez, etc., etc. No informe citanse, pola contra, unha serie de plantas de escaso ou nulo interese. O mesmo, como antes dixemos, ocorre coas comunidades vexetais. Reiteramos o anterior: se é omisión é grave, se é descoñecemento, tamén. Mais para ilustrarnos sobre a intencionalidade destas ausencias hai que recordar que o primeiro asinante desta avaliación de impacto foi o director dun traballo publicado no ano 1987 pola Diputación da Coruña e titulado "A Capelada" no que sí se citaban algunhas destas especies e, en particular, *Centaurea borjæ*, destacando, ademais, o seu inrerese desde un punto de vista consevacionista. Cada un que tire as súas propias conclusións.

Ao marxe do anterior, a Serra da Capelada, pola súa riqueza botánica, debida en grande medida ao tipo de sustrato ultra e metabásico, e o seu alto valor paisaxístico, debería ter sido, desde hai tempo xa, unha area protexida e non sufrir agora unha agresión tal. Debe-se dicir, sen embargo, que finalmente a ubicación dos dous parques para os que se redixiu a citado informe non parecen ter afectado directamente a ningunha das especies mais singulares da zona o cal é, desde logo, moi de agradecer aínda que o simples feito de desprazar o

Gentiana verna subsp. *verna*. Na Capelada esta a única localidade galega desta planta que na Península esta restrinxida á alta montaña calcarea septentrional.

parque mais oriental 500 m cara o interior reduciría enormemente o impacto paisaxístico. Isto que en parte é positivo, en absoluto desvirtua o obxectivo deste artigo que é chamar a atención sobre ésta e outras avaliacións de impacto ambiental, especialmente preocupantes cando se xeneran no entorno de institucións que ao marxe da súa feble actividade proteccionista, tradicionalmente se distinguen pola realización de estudos rigorosos e serios. Imponse a elaboración dun código ético para este tipo de traballos. ■

Centaurea borjæ, endemismo practicamente exclusivo da Capelada.

